P9_TA(2023)0059

Tilgængelighed af gødninger i EU

Europa-Parlamentets beslutning af 16. februar 2023 om Kommissionens meddelelse om sikring af adgang til gødning til overkommelige priser (2022/2982(RSP))

(2023/C 283/12)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 9. november 2022 med titlen »Sikring af adgang til gødning til overkommelige priser« (COM(2022)0590),

— der henviser til sin beslutning af 24. marts 2022 om behovet for en hurtig EU-handlingsplan for at sikre fødevaresikkerheden i og uden for EU i lyset af den russiske invasion af Ukraine ([1]),

— der henviser til sin beslutning af 20. oktober 2021 om en jord til bord-strategi for et fair, sundt og miljøvenligt fødevaresystem ([2]),

— der henviser til sin beslutning af 10. februar 2021 om den nye handlingsplan for den cirkulære økonomi ([3]),

— der henviser til Kommissionens meddelelse om midlertidige kriserammebestemmelser for statsstøtteforanstaltninger til støtte for økonomien efter Ruslands aggression mod Ukraine ([4]),

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 23. marts 2022 om beskyttelse af fødevaresikkerheden og styrkelse af fødevaresystemernes modstandsdygtighed (COM(2022)0133),

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 20. juli 2022 med titlen »Spar på gassen til en sikker vinter« (COM(2022)0360),

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 20. maj 2020 med titlen »En jord til bord-strategi for et fair, sundt og miljøvenligt fødevaresystem« (COM(2020)0381),

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1305/2013 og (EU) nr. 1307/2013 ([5]),

— der henviser til forordning (EU) 2022/1854 af 6. oktober 2022 om et nødindgreb for at imødegå høje energipriser ([6]),

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1009 af 5. juni 2019 om fastsættelse af regler om tilgængeliggørelse på markedet af EU-gødningsprodukter og om ændring af forordning (EF) nr. 1069/2009 og (EF) nr. 1107/2009 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 2003/2003 ([7]),

([1]) EUT C 361 af 20.9.2022, s. 2.
([2]) EUT C 184 af 5.5.2022, s. 2.
([3]) EUT C 465 af 17.11.2021, s. 11.
([4]) EUT C 426 af 9.11.2022, s. 1.
([5]) EUT L 435 af 6.12.2021, s. 1.
([6]) EUT L 261 I af 7.10.2022, s. 1.
([7]) EUT L 170 af 25.6.2019, s. 1.

Torsdag den 16. februar 2023

— der henviser til Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget ([8]) (nitratdirektivet),

— der henviser til arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene af 4. januar 2023 med titlen »Drivers of food security« (SWD(2023)0004),

— der henviser til Det Fælles Forskningscenters udgivelse om tekniske forslag til sikker anvendelse af forarbejdet husdyrgødning over den tærskel, der er fastsat for nitratsårbare zoner i nitratdirektivet (91/676/EØF) ([9]),

— der henviser til forespørgsel til Kommissionen om Kommissionens meddelelse om sikring af adgang til gødning til overkommelige priser (O-000001/2023 — B9-0010/2023),

— der henviser til forretningsordenens artikel 136, stk. 5, og artikel 132, stk. 2,

— der henviser til forslag til beslutning fra Udvalget om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter,

A. der henviser til, at forvaltning af gødningsstoffer og næringsstoffer er afgørende for at sikre en tilstrækkelig og kvalitativ produktion af fødevarer og også spiller en væsentlig rolle i forbindelse med global fødevaresikring; der henviser til, at den nuværende mangel på gødning kan påvirke morgendagens afgrøder;

B. der henviser til, at produktionen af og omkostningerne ved mineralsk gødning i høj grad er afhængig af tilgængeligheden og prisen på naturgas, og at den samtidig tegner sig for op til 2,1 % af de globale drivhusgasemissioner ([10]); der henviser til, at produktionen af bestanddele til gødningsstoffer såsom kvælstof og ammoniak kræver store mængder naturgas; der henviser til, at gas tegner sig for ca. 80 % af gødnings produktionsomkostninger;

C. der henviser til, at de planetære grænser for den biokemiske cyklus i nitrogenkredsløb (3,3 gange) og fosforkredsløb (2 gange) er overskredet i EU ([11]);

D. der henviser til, at en global krise i forbindelse med mineralsk gødning og energi som følge af Den Russiske Føderations ulovlige invasion af Ukraine den 24. februar 2022 truer den globale fødevaresikring og presser fødevarepriserne i vejret, hvilket kan have en alvorlig indvirkning på de mest sårbare befolkningsgrupper i hele verden, som er stærkt afhængige af adgang til prismæssigt overkommelige og næringsrige fødevarer;

E. der henviser til, at en stor del af den naturgas, der anvendes til at producere gødning i EU, historisk set er kommet fra Den Russiske Føderation; der henviser til, at Den Russiske Føderation er verdens største leverandør af gødning og dets vigtigste bestanddele; der henviser til, at Rusland har misbrugt sin dominans inden for gasforsyninger og gødningsstoffer som et politisk våben; der henviser til, at det fortsatte høje niveau af anvendelse af mineralsk gødning risikerer at give næring til den russiske krigsindsats og støtte andre autokratiske regimer;

F. der henviser til, at inflationen har en stor indflydelse på den europæiske landbrugssektor, navnlig idet den lægger et alvorligt pres på den fælles landbrugspolitiks nuværende budget;

([8]) EFT L 375 af 31.12.1991, s. 1.
([9]) Huygens, D., Orveillon, G., Lugato, E., Tavazzi, S., Comero, S., Jones, A., Gawlik, B. and Saveyn, H., Technical proposals for the safe use of processed manure above the threshold established for Nitrate Vulnerable Zones by the Nitrates Directive (91/676/EEC), Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2020.
([10]) https://www.nature.com/articles/s41598-022-18773-w.
([11]) https://commission.europa.eu/publications/analysis-main-drivers-food-security_en, p. 26.

G. der henviser til, at et stort antal europæiske producenter af mineralsk gødning har reduceret deres aktiviteter eller helt indstillet produktionen, hovedsagelig som følge af stigningen i omkostningerne til naturgas, men også på grund af beskatning og konkurrence fra mindre bureaukratiske lande, hvilket har ført til knaphed, stigninger i priserne på gødningsstoffer og lavere udbytter som følge af landbrugernes manglende adgang til de gødningsstoffer, de har brug for for at kunne opfylde deres produktionsbehov, og at dette i sidste ende har påvirket fødevaretilgængeligheden og prisoverkommeligheden;

H. der henviser til, at verdens største gødningsproducenter har haft rekordoverskud ([12]);

I. der henviser til, at landbrugerne nu står over for spørgsmålet om, hvor meget de kan tillade sig at risikere i deres beslutninger om såning og produktion eller endda står over for beslutningen om helt at indstille deres landbrugsaktivitet, da priserne på gødning har været meget svingende og i løbet af de seneste to år er steget til niveauer, der aldrig er set tidligere i Europa, hvilket har påvirket landbrugernes indkomstniveau og endda landbrugsdriften; der henviser til, at tilgængeligheden af råvarer til fremstilling af gødning ikke er garanteret, hvilket kan forårsage mangler på landbrugsbedrifterne i vækstsæsonen;

J. der henviser til, at omkostningerne til rå- og hjælpestoffer til landbruget er blevet til en stor faktor i de høje fødevarepriser i de seneste to år; der henviser til, at de fremtidige priser, som man i øjeblikket forventer for kornafgrøder for høsten 2023 muligvis ikke afspejler de nuværende omkostninger til rå- og hjælpestoffer, og at udbyttet som følge heraf kan være lavere end produktionsomkostningerne; der henviser til, at salgsprisen i nogle medlemsstater, navnlig dem, der befinder sig tæt på krigen i Ukraine, allerede ikke har dækket produktionsomkostningerne; der henviser til, at nogle landbrugere som følge af investeringer i gødning, mens priserne fortsat er høje, står over for en risiko på grund af muligheden for, at priserne på gødning falder betydeligt på kort sigt;

K. der henviser til, at mange små forhandlere som følge af de øgede krav til likviditet og gødningsmarkedets volatilitet ikke befinder sig i en situation, hvor de tør risikere at træde ind på markedet, hvilket mindsker konkurrencen; opfordrer Kommissionen til at træffe foranstaltninger til at mindske denne risiko for at give mulighed for større konkurrence;

L. der henviser til, at jord til bord-strategien for et fair, sundt og miljøvenligt fødevaresystem har opstillet et mål om at reducere tabet af næringsstoffer med mindst 50 %, samtidig med at der ikke sker en forringelse af jordens frugtbarhed; der henviser til, at Parlamentet i sin beslutning af 20. oktober 2021 om strategien hilste dette mål velkommen, idet det også insisterede på behovet for at sikre, at der ikke sker en forringelse af jordens frugtbarhed; der henviser til, at dette mål vil reducere brugen af gødning med mindst 20 % inden 2030;

M. der henviser til, at den nuværende krise vedrørende tilgængeligheden af mineralsk gødning understreger husdyrenes afgørende rolle i balancen i det europæiske landbrug for så vidt angår at opretholde afgrødeproduktionen ved at erstatte og supplere mineralsk gødning; der henviser til, at der fortsat er mange kilder til organiske næringsstoffer, som i øjeblikket ikke udnyttes fuldt ud, såsom husdyrgødning, afgasset biomasse, frass og slam fra rensningsanlæg; der henviser til, at forarbejdning af organiske næringsstoffer til organiske gødningsprodukter kan spille en vigtig rolle med hensyn til at nå målene i jord til bord-strategien og Unionens klimamål;

N. der henviser til, at 47 % af Europa ifølge den kombinerede tørkeindikator (CDI), herunder de første ti dage af august 2022, har været i advarselstilstand grundet alvorlig tørke, og 17 % har været i alarmtilstand; der henviser til, at de regioner, der blev berørt af tørken i foråret 2022, var de regioner med de mest forværrede tilstande ([13]);

O. der henviser til, at implementeringen af genvundet kvælstof fra husdyrgødning (RENURE) som en del af systemerne til håndtering af husdyrgødning er med til at skabe fremskridt i retning mod en mere cirkulær økonomi og øget ressourceeffektivitet i EU's fødevaresystem;

P. der henviser til, at Kommissionens eget Fælles Forskningscenter har udarbejdet kriterier for sikker anvendelse af forarbejdet gødning over de fastsatte grænseværdier for nitratsårbare zoner i nitratdirektivet;

([12]) https://grain.org/system/articles/pdfs/000/006/903/original/The%20Fertiliser%20Trap%20English%20-%20Embargoed%208th%20November%202022.pdf?1667838216.

([13]) https://edo.jrc.ec.europa.eu/documents/news/GDO-EDODroughtNews202208_Europe.pdf.

Torsdag den 16. februar 2023

1. fremhæver den indberettede prisstigning for kvælstofgødning med 149 % i september 2022 og glæder sig over Kommissionens meddelelse om gødning og dens ambition om at sikre adgang til gødning til overkommelige priser for at sikre EU's landbrugssektors modstandsdygtighed;

2. understreger, at tilgængeligheden af alle typer gødningsstoffer og gødningsproduktion er afgørende for forsyningen af fødevarer til EU's borgere og for den globale fødevaresikkerhed samt for at sikre jordens frugtbarhed og undgå udpining af jorden; bemærker, at gødningsproduktion også er afgørende for produktionen af AdBlue til transportsektoren og af CO_2 til fødevareindustrien; er bekymret over den hidtil usete stigning i priserne på kvælstofgødning, hvor høje naturgaspriser og afbrudt adgang til gasforsyninger også har været en medvirkende faktor, og understreger, at dette kan have en betydelig indvirkning på omkostningerne til landbrugsproduktion og konkurrenceevnen i EU's landbrugssektor;

3. understreger, at den begrænsede tilgængelighed af gødning i 2022 har ført til udtømning af restbeholdningerne af gødning i jorden, hvilket kan have en væsentlig indvirkning på den europæiske fødevareproduktion i 2023;

4. mener, at de foranstaltninger, som Kommissionen har beskrevet i sin meddelelse, er en god start, navnlig som en øjeblikkelig reaktion på denne gødningskrise, men at disse foranstaltninger dog stadig er langt fra tilstrækkelige til at imødegå forvridningerne på gødningsmarkederne og sikre langsigtet strategisk autonomi med hensyn til gødning; opfordrer Kommissionen til at udvikle en langsigtet EU-gødningsstrategi og fremlægge en langsigtet EU-strategi for bæredygtige næringsstoffer i jorden senest i juni 2023; opfordrer til, at der straks træffes holistiske foranstaltninger for at undgå en ny afhængighed af importeret gødning eller energi og sikre den globale fødevaresikkerhed ved at fremme bæredygtig fødevareproduktion, der respekterer miljøet og er tilpasset klimaforandringerne, samtidig med at der tages hensyn til den regionale, europæiske og globale økonomiske og sociale kontekst;

5. understreger, at der er behov for langsigtede løsninger på EU-plan, navnlig for at undgå en eventuel økonomisk forvridning mellem medlemsstaternes landbrugssektorer;

6. minder om, at selv kortvarig manglende tilgængelighed af gødning til en overkommelig pris kan udgøre en fare for rettidig afgrødedyrkning med en negativ indvirkning på landbrugernes indtægt; minder om, at dette kan bidrage yderligere til manglende fødevaresikring;

7. understreger den indvirkning, som de øgede produktionsomkostninger har på EU's landbrug, og fremhæver, at landbrugere fra andre regioner, såsom Rusland og Sydamerika, har adgang til gødning med væsentligt lavere omkostninger og dermed underminerer de europæiske landbrugeres konkurrenceevne;

Tiltag på kort sigt

8. opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til at overveje at gøre brug af landbrugsreserven for regnskabsåret 2023 til at yde øjeblikkelig bistand til de landbrugere, der oplever en eksponentiel stigning i udgifterne til gødning og en deraf følgende stigning i produktionsomkostningerne;

9. understreger imidlertid, at anvendelsen af krisereserven ikke er en tilstrækkelig respons til at løse udfordringerne, og at der er brug for en mere robust respons for at kunne bekæmpe den nuværende krise; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre støtte til landbrugere, indtil markedet stabiliserer sig, og alternativer til mineralsk gødning bliver tilgængelige; bemærker, at den ene reduktion efter den anden af den fælles landbrugspolitiks budget sammen med inflationstrykket yderligere har reduceret EU's landbrugeres levedygtighed;

10. opfordrer medlemsstaterne til på den baggrund at prioritere fortsat og uafbrudt adgang til naturgas og elektricitet til overkommelige priser for gødningsproduktion og relateret AdBlue- og CO_2-produktion i deres nationale beredskabsplaner med henblik på at sikre fødevaresikkerheden, konkurrenceevnen på det globale marked og en fungerende transportsektor på lang sigt;

11. frygter, at støtten til landbrugere og gødningsproducenter gennem de midlertidige kriserammebestemmelser for statsstøtte kan udgøre en risiko for renationalisering, fragmentering og konkurrence mellem forskellige markeder og blandt de enkelte landbrugere; understreger, at fælles foranstaltninger skal fremmes, og fremhæver behovet for lige konkurrencevilkår og en retfærdig fordeling af udbuddet i hele Unionen;

12. minder i den forbindelse om, at midtvejsevalueringen af den flerårige finansielle ramme kan gøre det muligt at styrke budgettet for den fælles landbrugspolitik og tage hensyn til den alvorlig indvirkning, som inflationen har haft på produktionsomkostningerne og landbrugsindtægterne; opfordrer EU til at søge alternative finansieringskilder uden for den fælles landbrugspolitik, til at udarbejde relevante foranstaltninger til at sikre tilgængeligheden af gødning til overkommelige priser i EU og til at afhjælpe den økonomiske indvirkning af manglen på gødning;

13. minder medlemsstaterne om muligheden for inden for rammerne af deres strategiske plan under den fælles landbrugspolitik at udarbejde særlige økoordninger for at fremme organisk gødning eller en bedre udvikling af optimale pH-værdier for jorden, hvilket vil kræve mindre brug af gødning og resultere i maksimal udnyttelse af begrænsede forsyninger, eller sektorbaserede interventioner i de andre sektorers kapitler, hvilket bl.a. kunne omfatte foranstaltninger til at stimulere udviklingen af alternativer til mineralsk gødning, støtte fælles og samarbejdsbaserede tilgange til mangelsituationer og anvende innovation og teknologi til at reducere anvendelsen af gødning;

14. anerkender og yder differentiel støtte til den rolle, som landbrugsfødevarefællesskaberne spiller, baseret på deres logistiske, organisatoriske og økonomiske kapacitet til at fremme lokale gødningsfremstillingsprojekter, både fra husdyr og alternativer til gødning baseret på fossile brændstoffer;

15. opfordrer Kommissionen til at støtte medlemsstaterne i at identificere løsninger vedrørende effektiv brug af den fælles landbrugspolitiks strategiske planer med henblik på at afhjælpe situationen vedrørende gødning; opfordrer medlemsstaterne til om nødvendigt at revidere deres nationale strategiske planer under den fælles landbrugspolitik for at lukke hullerne med henblik på at optimere og reducere anvendelsen af gødning og tabet af næringsstoffer, skabe incitament til at erstatte og supplere mineralsk gødning med næringsstoffer fra organiske kilder og fremskynde passende gødningsforanstaltninger, med henblik på at sikre jordens frugtbarhed og optimalt udbytte og samtidig forhindre CO_2-lækage i regioner med lavere produktionsstandarder; understreger, at disse revisioner bør foretages rettidigt, forudsat at produktionsmængden og -kvaliteten ikke reduceres og ikke bør tælle med som en ændring af deres nationale strategiske planer under den fælles landbrugspolitik, hvilket kun er tilladt én gang om året; understreger de klare fordele, som vekseldrift med bælgplanter kan tilbyde som en gødningsforanstaltning i denne forbindelse som følge af deres evne til nitratbinding og dermed reducering af behovet for gødningsproduktion; opfordrer Kommissionen til at sikre, at alle medlemsstater benytter sig af muligheden for at anvende mellemafgrøder inden for rammerne af god landbrugs- og miljømæssig stand under den fælles landbrugspolitik;

16. opfordrer medlemsstaterne til at udnytte det fulde potentiale af den nyligt vedtagne forordning (EU) 2019/1009, som reviderede reglerne om at gøre EU-gødningsprodukter tilgængelige på markedet og gør det muligt at åbne EU's indre marked for organisk og bioaffaldsbaseret gødning ved at give disse adgang til CE-mærkning;

17. opfordrer Kommissionen til at ajourføre definitionen af husdyrsgødning i EU-lovgivningen ved at lave en klar skelnen mellem forarbejdet og uforarbejdet gødning med henblik på at kunne regulere disse korrekt under hensyntagen til deres forskellige sammensætninger og risikoen for forurening;

18. opfordrer Kommissionen til at indsamle videnskabelig dokumentation for virkningerne af fermenteret gødning og andre forarbejdede organiske næringsstoffer, for så vidt angår klimamæssige fordele og risici for forurening af vand; opfordrer Kommissionen til at udnytte de miljømæssige fordele ved anvendelsen af fermenteret gødning og andre forarbejdede organiske næringsstoffer, hvis disse er videnskabeligt dokumenteret, ved at fremme brugen heraf og eventuelt tilpasse lovgivningen;

19. beklager, at meddelelsen ikke tjener til at lette anvendelsen af økologiske alternativer til kunstgødning, f.eks. RENURE, afgasset bioaffald opnået ved hjælp af anaerob nedbrydning af staldgødning, og eventuelle andre effektive og kontrollerede instrumenter, som kan bruges både i jordbrugs- og husdyrsektoren, og opfordrer til, at bilag III til nitratdirektivet ændres med henblik herpå, samtidig med at principperne om effektivitet og sikkerhed opretholdes; opfordrer i mellemtiden, i lyset af den nuværende krise, til en midlertidig undtagelse, idet RENURE-produkter og afgasset biomasse potentielt kan erstatte kunstgødning uden at medføre yderligere udledninger, kvælstoftab eller gødningsproduktion; opfordrer derfor Kommissionen til snarest, og senest i sin kommende handlingsplan for integreret forvaltning af næringsstoffer (INMAP), at foreslå lovgivningsmæssige foranstaltninger til at gennemføre en lovlig og sikker anvendelse af de kriterier, som er udarbejdet af Det Fælles Forskningscenter, for at muliggøre sikker anvendelse af RENURE over de fastsatte grænseværdier for nitratsårbare zoner i nitratdirektivet;

Torsdag den 16. februar 2023

20. bemærker, at anvendelsen af frass som gødning kan spille en vigtig rolle i at opfylde kravene til jordbundsnæringsstoffer; opfordrer i den henseende Kommissionen til at tilskynde til anvendelse af frass ved at fjerne unødige lovgivningsmæssige og administrative byrder snarest muligt;

21. understreger, at enhver udskydelse af anerkendelsen af genanvendelse af næringsstoffer fra forarbejdet gødning under de samme vilkår som kunstgødning vil opretholde manglen på lige konkurrencevilkår mellem gødningsprodukter med tilsvarende egenskaber;

22. opfordrer Kommissionen og Rådet til at udvide den midlertidige suspension af importafgifter til at omfatte al mineralsk gødning, bortset fra gødning af russisk eller belarusisk oprindelse, med henblik på at øge tilgængeligheden af gødning for landbrugerne og dermed have en stabiliserende virkning på priserne og gøre det europæiske marked mere dynamisk ved at forbedre logistikken og mindske den administrative byrde; understreger, at EU ikke bør gøre sig uafhængig af én ting ved at gøre sig afhængig af noget andet, i dette tilfælde ved hjælp af importeret gødning, og heller ikke bør bringe overgangen til en europæisk gødningsindustri med lav CO_2-udledning i fare, fordi det vil resultere i en betydelig forøgelse af CO_2-udledningen globalt og hindre opfyldelse af Parisaftalens klimamål;

23. opfordrer til at oprette en støttemekanisme for erhvervsdrivende til at håndtere risikoen ved at købe gødning i bulk; noterer sig behovet for at sikre, at erhvervsdrivende kan træde ind på markedet med en mindre risiko igennem et terminskøbsystem, der beskytter dem mod at pådrage sig uholdbart høje niveauer af gæld;

24. beklager, at Kommissionen ikke har stillet en konsekvensanalyse til rådighed af konsekvenserne ved at reducere næringsstoftabet med mindst 50 % senest i 2030, og opfordrer til omgående handling for at rette op på dette;

25. opfordrer Kommissionen til at vurdere muligheden for at udarbejde regler for etablering af en mekanisme til fælles indkøb af gødning på EU-plan;

26. opfordrer Kommissionen og Rådet til at forbedre funktionsmåden af det europæiske marked for gødningsprodukter ved at reducere logistikflaskehalse og sikre balance, især for så vidt angår import, ved at reducere den administrative byrde ved gødningsimport og -handel og ved at fremme distributørers og landbrugeres indkøb og oplagring uden for sæsonen;

27. anerkender grossisters likviditetsbehov og nødvendigheden af at stille finansiering til rådighed igennem Den Europæiske Centralbank for at muliggøre låntagning og terminskøb af gødningsprodukter;

28. opfordrer Kommissionen til at etablere strategiske alliancer med pålidelige samarbejdspartnere for at muliggøre indkøb af gødningsprodukter på mellemlang sigt;

29. understreger, at markedsmanipulation påvirker leverancer af gødningsprodukter, og at det kan påvirke indgåelse af terminskontrakter på korn og foder og dermed resultere i yderligere inflation i fødevarepriserne for forbrugerne;

Mellemlang- og langsigtet indsats

30. noterer sig, at råmaterialer til mineralsk gødning, naturgas, fosfor og kalium i vid udstrækning stammer fra lande uden for EU og ofte fra autokratiske regimer, og at selvforsyning med mineralsk gødning ikke er realistisk på kort eller endda mellemlang sigt; opfordrer derfor til større fokus på mellem- og langsigtede foranstaltninger, herunder investeringer og nye forretningsmodeller, der reducerer eller fjerner potentielt skadelige importafhængigheder og navnlig undgår at skabe nye afhængighedsforhold af denne art, øger EU's strategiske autonomi inden for gødning, navnlig ved at dekarbonisere og indføre vedvarende energikilder, der anvendes til produktion af grøn gødning, ved at give bedre adgang til organiske gødningsstoffer og næringsstoffer fra genanvendte affaldsstrømme og øge landbrugets cirkularitet og dermed styrke modstandsdygtigheden i EU's landbrugssektor;

31. påpeger, at EU's nye CO_2-grænsetilpasningsmekanisme (CBAM) har et vigtigt mål om at forebygge kulstoflækage, som bør kombineres med andre EU-mål, som f.eks. fødevaresikring;

32. opfordrer til omgående handling, herunder sikring af behørig lovgivning og finansiering, for at gøre det muligt for den eksisterende gødningsindustri i EU straks at dekarbonisere produktionsprocesser effektivt med det mål at slippe af med afhængigheden af naturgas og samtidig levere fornyelige, fossilfrie og kulstoffattige gødningsprodukter til landbrugerne i EU;

33. noterer sig, at russisk gas, som anvendes til fremstilling af gødningsprodukter, bidrager til finansiering af krigen i Ukraine. opfordrer i betragtning heraf til, at der snarest muligt tildeles tilstrækkelige ressourcer til at stoppe afhængigheden af denne gas;

34. understreger, at der er behov for at fremskynde processen med at dekarbonisere og øge bæredygtigheden og modstandsdygtigheden i kvælstofgødningsindustrien ved at anvende fossilfri, kulstoffattig energi og vedvarende energi og genanvendte næringsstoffer til at producere gødning, især kvælstof fra kompostering af naturgødning, for at reducere afhængigheden af naturgas; opfordrer i den henseende Kommissionen til at fremsætte nye forslag til at styrke etableringen af små og mellemstore biogasanlæg til at producere gødningsprodukter og energi overalt i Europa og med et strategisk regionalt fokus med det formål at støtte landbrugere i at tilvejebringe en bæredygtig EU-værdikæde, som vil mindske EU's afhængighed af tredjelande. bemærker, at stigningen i antallet af anaerobe nedbrydningsanlæg i landbruget, hvis primære strategiske formål er produktion af biometan og afgasset biomasse, ikke udelukkende bør finde sted på bekostning af finansiering under den fælles landbrugspolitik;

35. opfordrer Kommissionen til at foreslå politiske foranstaltninger på mellemlang og lang sigt til at muliggøre anvendelse af RENURE-produkter ved at klassificere dem som kunstgødningsprodukter baseret på videnskabelige kriterier som en mulighed for landbrugere til at mindske deres afhængighed af kunstgødning og øge cirkulariteten på bedriftsniveau ved at valorisere restprodukter, som f.eks. naturgødning;

36. noterer sig potentialet i Europas havbaserede vindkraft til at producere elektricitet til brint- og ammoniakfremstilling; opfordrer Kommissionen til at undersøge gennemførligheden af en integreret model til at fremstille ammoniak både som bæredygtigt brændstof til søtransport og som en kilde til bæredygtig gødning;

37. opfordrer Kommissionen til at fremsætte en konsekvensanalyse med en fyldestgørende analyse af tilførslen af næringsstoffer til landbrug i EU fra mineralske, organisk-mineralske og organiske gødningsprodukter med fokus på at sikre det langsigtede mål om selvforsyning i næringsstoftilførslen;

38. understreger, at der er behov for at anlægge fremtidssikrede flydende naturgasterminaler for at fremme håndteringen af både brint og ammoniak;

39. understreger, at det er nødvendigt at forbedre landbrugernes gødskning og effektivitet i anvendelsen af næringsstoffer ved at tilskynde til bæredygtighed og optimering, navnlig gennem adgang til teknisk rådgivning, digitalisering, innovation, præcisionsdyrkning og redskaber til forvaltning af næringsstoffer, der giver mulighed for bedre landbrugspraksis, samt ved at prioritere og støtte agroøkologiske metoder; insisterer på, at der er behov for en finansiel indsats for at nå dette mål;

40. anerkender de fordele, man har opnået ved at erstatte kunstgødning med de udviklede moderne agroøkologiske metoder, der anvendes i det daglige landbrug på innovative bedrifter; opfordrer til at udbrede disse praksisser gennem rådgivningstjenester, udveksling mellem landbrugere og skoler;

41. opfordrer til et stærkere fokus på den cirkulære økonomi og agroøkologi og dermed et stærkere forskningsfokus inden for rammerne af EU's forskningsprogrammer på udvikling af innovationer, herunder ved at fremskynde brugen af RENURE og ved at støtte genopdagelse, udbredelse og deling, især gennem landbrugsskoler og rådgivningstjenester, af agroøkologisk viden og dens metoder og innovationer med henblik på at udvikle nye gødningsstoffer eller andre alternativer og fremme præcisionslandbrug;

42. opfordrer Kommissionen til at indsamle og dele oplysninger og erfaringer fra medlemsstaterne om praksisser såsom optimering af brugen af gødningsstoffer, genanvendelse af næringsstoffer og anvendelse af alternative næringsstoffer, samtidig med at der tages hensyn til de hindringer, som disse alternativer støder på, når anvendelsen af dem opskaleres, og til at beskrive detaljeret, hvordan disse hindringer kan overvindes; opfordrer til at gennemføre og opskalere bedriftsbæredygtighedsinstrumentet for næringsstoffer på medlemsstatsniveau til at yde EU-landbrugere individuel og korrekt rådgivning om forvaltning af næringsstoffer, herunder gødningskrav; støtter i denne forbindelse udbredelsen af digitale beslutningsstøtteværktøjer, navnlig i kollektive og samarbejdsbaserede sammenhænge, for at overvinde begrænsningerne ved små bedrifter;

43. bemærker, at der er en betydelig mulighed for at reducere Unionens kollektive afhængighed af kemiske gødningsstoffer gennem en mere effektiv brug af organisk gødning produceret af husdyr, kvælstofbindende afgrøder såsom kløver og teknikker til forvaltning af næringsstoffer; opfordrer Kommissionen til at støtte brugen og udviklingen af disse foranstaltninger finansielt;

44. anerkender, at organisk gødning produceret af husdyr er en vigtig komponent i omstillingen til mere bæredygtige fødevaresystemer og spiller en vigtig rolle i mange økologiske landbrugssystemer;

45. opfordrer indtrængende Kommissionen til at diversificere gødningskilderne og udpege nye og i væsentlig grad udvide eksisterende mineralforekomster i EU for at reducere afhængigheden af udenlandske markeder og fremme processen med at opnå større selvforsyning; understreger, at EU skal udvikle forsyningen af organiske gødningsstoffer og agroøkologiske teknikker på lang sigt for at reducere afhængigheden af kvælstofgødning;

46. opfordrer til en hurtig vedtagelse af lovgivningen om nye plantedyrkningsteknikker, herunder især nye genomiske teknikker, som vil øge høstudbyttet uden at øge behovet for gødning; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at støtte forskning i og udvikling af nye plantedyrkningsteknikker, herunder nye genomiske teknikker;

47. opfordrer Kommissionen til at gennemgå alle ubenyttede kapaciteter til produktion af gødning i EU og fastslå, hvor der kan være mulighed for at opnå yderligere produktionskapacitet;

48. støtter fremstillingen af grøn gødning ved anvendelse af lokale ressourcer og vedvarende energi såsom grøn ammoniak;

49. slår til lyd for, at bælgfrugtafgrøder anvendes til at bevare eller forbedre jordkvaliteten, uden at bringe målet om fødevaresikring i fare, og opfordrer til øget dyrkning af bælgfrugter på EU-plan for at øge biodiversiteten og kvælstofbindingen; opfordrer Kommissionen til på et senere tidspunkt at fremlægge en europæisk proteinstrategi med et stærkt fokus på bælgfrugtafgrøder for forbedrede landbrugsmetoder;

50. understreger, at der er behov for at støtte jordbunds- og sporstofundersøgelser på bedriftsniveau; understreger, at en sådan viden sætter landbrugerne i stand til at planlægge mere effektive gødnings-, dyrknings- og jordforvaltningsforanstaltninger samt danner grundlag for et bæredygtigt sædskifteprogram; opfordrer Kommissionen til at iværksætte et »test din jord gratis«-initiativ, som bebudet i EU's jordbundsstrategi for 2030, og til teknisk og finansiel støtte i form af en økoordning eller en foranstaltning under anden søjle;

51. fremhæver betydningen af sædskifte for jordens frugtbarhed;

52. understreger at der er behov for at yde yderligere finansiel støtte til landbrugerne med henblik på udbredelse af brugen af kalk, kløver og samdyrkning af afgrøder for at bidrage til at gøre noget ved vores kollektive afhængighed af gødning og opfylde målene i jord til bord-strategien;

53. tilskynder til øget brug af biostimulanser for at optimere gødskning ved at forbedre næringsstofabsorptionen og -effektiviteten samt afgrødernes tolerance over for abiotisk stress som følge af konsekvenserne af klimaforandringer såsom tørke og ekstreme temperaturer og for at forbedre deres præstationer; opfodrer Kommissionen til i den forbindelse at investere i den ekspertise og det antal eksperter, der er til rådighed for Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet og forbedre den hastighed, hvormed nye biostimulanter kan vurderes og godkendes;

54. anerkender, at økologisk landbrug er mindre udsat for prisstigninger, men mener, at gødningsindustrien i EU, indtil omstillingen til brugen af bæredygtige gødningstyper finder sted, skal have adgang til den nødvendige import, herunder gas, til at fremstille gødning inden for EU og til at sikre, at udsigterne for EU's høstudbytte ikke bringes i fare; opfordrer Kommissionen til at fremskynde foranstaltningerne, der er bebudet i dens meddelelse, til at håndtere de risici og sårbarheder, der er blevet udpeget via den europæiske kriseberedskabs- og -indsatsmekanisme for fødevaresikkerhed;

55. tilskynder endvidere til brugen af kompost og andre jordforbedringsmidler til at forbedre jordens sundhedstilstand og gødskning, samtidig med at der bidrages til kampen mod tørke i betragtning af disse produkters vandlagringsegenskaber;

56. bemærker, at nitrogenoxid udgør en væsentlig andel af emissionerne fra landbruget i EU og opfordrer derfor til anvendelse og prioritering af gødning uden udledninger af nitrogenoxid;

57. glæder sig over Kommissionens annoncering af en INMAP; mener, at man bør anerkende betydningen af en afbalanceret afgrødeernæring for en sund jordbund og fødevareproduktion og en upartisk søgning efter alternative næringsrige sidestrømme og energikilder, der fremmer anvendelsen af alt sikkert bioaffald og sikre animalske biprodukter; understreger, at INMAP'en bør fokusere på at forbedre næringsstofeffektiviteten, tilskynde til udviklingen af grønne gødninger og optimere anvendelsen af mineralsk og organisk baseret gødning via præcisionslandbrug, planlægning af forvaltningen af næringsstoffer samt forbedret lagring og transport og ikke samtidig pålægge landbrugerne unødvendige yderligere byrder, men respektere lovgivningsmæssige begrænsninger fuldt ud og træffe forholdsregler mod antimikrobiel resistens;

58. bemærker, at humant affald på nuværende tidspunkt udgør et af de store åbne huller i næringsstofkredsløbet, da næringsstoffer fra kloakker for det meste ikke føres tilbage til landbrugsjorden; opfordrer Kommissionen til yderligere at fremme teknikker, der kan være med til at udtrække næringsstoffer fra spildevandsslam, herunder ved at indføre kriterier for affaldsfasens ophør for materialer fra spildevandsrensningsanlæg, der kan genanvendes, og ved at udarbejde kriterier for en sikker anvendelse af dem på landbrugsjord;

59. opfordrer til, at tilstedeværelsen af husdyr på de fleste områder skal blive et langsigtet mål for landbrugspolitikker; mener, at en mere ensartet tilgængelighed af organisk gødning bør være en del af EU's strategi for landbruget;

60. opfordrer til, at muligheden for en udvidelse af den regionale fleksibilitet inden for rammerne af nitratdirektivet analyseres under hensyntagen til målet om at reducere forurening; opfordrer Kommissionen til at overveje at vedtage regler om et balanceret kvælstofbudget pr. bedrift og undtagelser fra grænsen på 170 kg kvælstof pr. hektar pr. år for organisk gødning og tilsvarende produkter, idet der taget hensyn til de forskellige forhold i specifikke medlemsstater og regioner med gunstige klimaforhold, samt til den effektive brug af gødning, optimeringen af gødskningen, anvendelsen af bioaffald og sekundære kilder til næringsstoffer samt brugen af biostimulanter;

61. udtrykker bekymring over manglen på gennemsigtighed på gødningsmarkedet og går ind for yderligere foranstaltninger til at forbedre gennemsigtigheden og oplysningerne til offentligheden, både på EU-plan og på globalt plan, på dette marked og med hensyn til de råmaterialer, der anvendes til produktionen af gødning; opfordrer Kommissionen til nøje at overvåge de globale gødningsproducenters overskydende fortjeneste og — såfremt dette er nødvendigt — undersøge kartelaftaler og dominerende markedsstillinger, undersøge mulighederne for skatter på uventede fortjenester og fremsætte forslag i denne forbindelse med henblik på at bekæmpe unfair konkurrence; opfordrer Kommissionen til at oprette et markedsobservatorium dedikeret til overvågningen af internationale og indenlandske forsyninger og lagre af gødning og til at reducere indvirkningen af spekulation på markedet;

62. noterer sig, at medianandelen af energi og gødning i de samlede inputomkostninger i alle EU's medlemsstater og år er på henholdsvis 8 % og 6 %, men at der er en betydelig forskel på andelen af omkostninger i de forskellige lande og år ([14]); anser det derfor for både rettidigt og passende at fremskynde processen med ekstern konvergens for at styrke landbrugere i de medlemsstater, hvor denne proces endnu ikke er blevet fuldført, med henblik på at håndtere de aktuelle udfordringer;

63. opfordrer Kommissionen til at udarbejde en global strategi til mindskelse af Den Russiske Føderations dominerende rolle på de globale markeder for gødning og fødevarer, navnlig i områder, der grænser umiddelbart op til EU, og fremhæver behovet for, at verden bliver uafhængig af russisk eksport, ved at der skabes muligheder for vedvarende og kulstoffattige gødningsprodukter og fødevarer uden fossiler i de områder, der grænser op til EU og i resten af verden;

64. opfordrer indtrængende Kommissionen til at tage hensyn til de konsekvensanalyser, som Det Fælles Forskningscenter har gennemført, og som advarer om de negative virkninger for produktionen og fødevaresikringen, som begrænsningen af anvendelsen af gødning kan have på kort sigt uden levedygtige kommercielle alternativer for landbrugerne;

o

o o

65. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Kommissionen og Rådet.

([14]) https://commission.europa.eu/publications/analysis-main-drivers-food-security_en.